

**UCHWAŁA NR XIV/107/2025
RADY MIEJSKIEJ NOWOGRODU BOBRZAŃSKIEGO**

z dnia 12 lutego 2025 r.

**w sprawie przyjęcia Programu Wspierania Rodziny
na terenie Gminy Nowogród Bobrzański na lata 2025-2027**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1465, 1572, 1907 i 1940), art. 110 ust. 10 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1283 i 1572) oraz art. 176 pkt 1 i art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 49) uchwała się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Program Wspierania Rodziny na terenie Gminy Nowogród Bobrzański na lata 2025-2027 w brzmieniu załącznika do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Nowogrodu Bobrzańskiego.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Miejskiej

Tomasz Sawicki

**Program Wspierania Rodziny
na lata 2025 – 2027
w Gminie Nowogród Bobrzański**

Spis treści

Rozdział I Otoczenie prawne	3
Rozdział II Wspieranie rodziny jako zadanie Gminy.....	4
2.1. Rodzina jako podstawowa grupa społeczna	4
2.2. Formy wspierania rodziny oraz zasoby systemu pieczy zastępczej.....	6
Rozdział III Analiza społeczna Gminy Nowogród Bobrzański	10
Rozdział IV Analiza SWOT	13
Rozdział V Adresaci Programu	17
Rozdział VI Realizatorzy Programu	17
Rozdział VII Program Wspierania Rodziny w Gminie Nowogród Bobrzański na lata 2025 – 2027.....	18
Rozdział VIII Zakładane rezultaty.....	24
Rozdział IX Realizacja, monitoring i ewaluacja Programu Wspierania Rodziny w Gminie Nowogród Bobrzański na lata 2025 – 2027	25

Rozdział I

Otoczenie prawne

Niniejszy Program Wspierania Rodziny na lata 2025 – 2027 w Gminie Nowogród Bobrzański przygotowano na podstawie art. 176 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz.U. 2024 poz. 177), w myśl którego do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny.

Ponadto zgodnie z art. 179 ust. 1 podanej ustawy, w terminie do dnia 31 marca każdego roku burmistrz składa radzie gminy roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawia potrzeby związane z realizacją zadań. Natomiast zgodnie z normą wyrażoną w ust. 2 art. 179 rada gminy, biorąc pod uwagę potrzeby, o których mowa w ust. 1, uchwała gminne programy wspierania rodziny.

Program będzie realizowany w oparciu o następujące akty prawne:

- ❖ Konstytucję Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. z 1997 r. Nr 78 poz. 483 ze zm.),
- ❖ Ustawę z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 145),
- ❖ Ustawę z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 1283)
- ❖ Ustawę z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. 2023 r. poz. 2151),
- ❖ Ustawę z dnia 28 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz.U. 2023 r. poz. 1939),
- ❖ Ustawę z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (t.j. Dz.U. 2024 r. poz. 750)
- ❖ Ustawę z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (t.j. Dz.U. 2023 r. poz. 2809),
- ❖ Ustawę z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 17)
- ❖ Ustawę z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 37),
- ❖ Ustawę z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny (t.j. Dz.U. 2024 r. poz. 1061)
- ❖ Ustawę z dnia 17 listopada 1964 Kodeks postępowania cywilnego (t.j. Dz.U. 2023 poz. 1550),
- ❖ Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz.U. 2023 poz. 1870),
- ❖ Ustawa z dnia 4 listopada 2016 r., o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.

Rozdział II

Wspieranie rodziny jako zadanie Gminy

2.1. Rodzina jako podstawowa grupa społeczna

Rodzina to nic innego, jak grupa osób, która jest ze sobą powiązana, najczęściej poprzez pokrewieństwo, ale również i powinowactwo czy wspólne zamieszkanie. Jest to pojęcie często badane przez psychologów, pedagogów, socjologów czy pracowników socjalnych itp. Rodzina to „najważniejsza, podstawowa grupa społeczna, na której opiera się całe społeczeństwo”¹. Można zauważyć zmiany, które pojawiają się w ostatnich latach, jak np. więcej kobiet podejmuje pracę, zanika autorytet starszych osób, zmienia się spojrzenie na rolę w rodzinie itp.

Jak zauważa B. Krzesińska - Zach „rodzina jest przede wszystkim środowiskiem wychowawczym, które tworzą zarówno oddziaływania zamierzone, jak też samorzutne, o charakterze pozytywnym, prowadzące do rozwoju dziecka. Dziecko uczestniczące w naturalnych sytuacjach życia rodzinnego, w bezpośrednich interakcjach między członkami rodziny przyswaja elementarną wiedzę o świecie, wartościach, normach moralno-społecznych, kulturze domu rodzinnego, poznaje sposoby zaspokajania wielu potrzeb, rozwijania własnych zainteresowań”².

Można wyodrębnić 3 podstawowe funkcje rodziny:

- ❖ prokreacyjną,
- ❖ wychowawczą,
- ❖ gospodarczą.³

Z. Tyszka wymienia następujące funkcje rodziny:

1. Funkcje biopsychiczne:

- a) prokreacyjna,
- b) seksualna;

2. Funkcje ekonomiczne:

- a) materialno-ekonomiczna,

---

¹ Z. Tyszka, Rodzina w świecie współczesnym – jej znaczenie dla jednostki i społeczeństwa, [w:] Pedagogika Społeczna, pod red. T. Pilch, I. Leparczyk, wyd. Żak, Warszawa 1995, s. 137.

² Dziecko potrzebujące pomocy. Możliwości, kierunki, formy wsparcia w środowisku lokalnym, J. Izdebska (red.), Suwałki – Warszawa, 2003, s. 7., [w:] Pedagogika rodziny, B. Krzesińska – Zach, Trans Humana Wydawnictwo

Uniwersyteckie, Białystok 2007, s. 14.

³ S. Kowalski, *Socjologia wychowania w zarysie*, PWN, s. 116.

- b) funkcja opiekuńczo-zabezpieczająca;
- 3. Funkcje społeczno-wyznaczające:
  - a) funkcja stratyfikacyjna,
  - b) funkcja legalizacyjno-kontrolna;
- 4. Funkcje socjopsychologiczne:
  - a) socjalizacyjno-wychowawcza,
  - b) funkcja kulturalna,
  - c) funkcja religijna (dotyczy rodzin ludzi wierzących),
  - d) funkcja rekreacyjno-towarzyska,
  - e) funkcja emocjonalno-ekspresyjna⁴.

Rodzina ma ogromny wpływ na rozwój dziecka, gdyż jest ono w stanie przyswajać wzorce i wartości, które są modelowane przez rodziców. W danym środowisku rodzinnym tworzony jest styl życia swoich członków, a w tym można wyróżnić sposoby zachowania, reagowanie na problemy, spędzanie wolnego czasu itp. W rodzinie już młody człowiek uczy się określonego traktowania siebie, a także innych, nabywa określone wartości i normy, a następnie je realizuje. Zapewnienie dziecku powyższych funkcji w rodzinie jest trudne. Wiąże się to z zadaniem określenia hierarchii wartości, dzięki którym młodzi ludzie będą mogli analizować informacje, a także odnajdować się w określonych sytuacjach.

Rodzina dysfunkcyjna to taka rodzina, która nie spełnia prawidłowo swoich funkcji. Często członkowie takich rodzin nie potrafią wyrażać swoich emocji, uczuć. Dzieci uczą się negatywnych postaw od swoich rodziców. Na powstanie dysfunkcyjności w rodzinie wpływa wiele czynników. Jednym z takich czynników jest bezrobocie, występuje ono wtedy, gdy już jedno z rodziców nie pracuje. Efektem tego może być niezapewnienie funkcji ekonomicznej rodziny. Zbyt długie trwanie w bezrobociu może pociągać za sobą kolejne problemy, jak np. wyprzedawanie rzeczy z domu, aby zdobyć pieniądze na potrzebne rzeczy. Często może to też wiązać się z większymi kłótniami w rodzinie, czy też brakiem wzajemnego wsparcia. Kolejnym czynnikiem jest ubóstwo i bieda – są one bardzo poważnym zagrożeniem dla funkcjonowania rodziny. Trudna sytuacja materialna nie pozwoli rodzinie na prawidłowe wychowanie dziecka czy dzieci. Brak środków finansowych może wiązać się z brakiem zakupów podręczników szkolnych czy też odpowiedniego ubrania. „Odrzucenie i stygmatyzacja ubogich uczniów sprawiają, że są oni przekonani o swojej niskiej wartości, boją się podejmować wyzwania, nie mogą liczyć na akceptację, poparcie i pomoc kolegów.

---

⁴ Z. Tyszka, Rodzina (w:) Encyklopedia pedagogiczna, W. Pomykało (red.), Warszawa 1993, s. 698.

Często są też szykanowani i wyśmiewani z powodu swojego wyglądu, niemodnych ubrań i korzystania z pomocy opieki socjalnej.”⁵ Kolejnym przykładem zaburzeń jest problem alkoholowy. Gdy jeden z rodziców nadużywa alkoholu zostają zachwiane role w danej rodzinie. Często dzieci przejmują obowiązki swoich rodziców. Takie rodziny ukrywają, że akurat u nich występuje problem alkoholowy. Dziecko w rodzinie z problemem alkoholowym czuje się zagubione. Jak pisze K. Dymek – Balcerek „emocjonalna atmosfera rodziny alkoholowej jest przepełniona wstydem, żalem, złością, lękiem, poczuciem krzywdy i winy, urazy, agresji i wydaje się, że nikt nie jest w porządku.”⁶ Przemoc jest kolejną przyczyną występowania zaburzeń w rodzinie. Można wyróżnić przemoc fizyczną wyrażaną poprzez np. bicie, kopanie, duszenie. Przemoc psychiczna polega na utrzymywaniu kontroli osoby stosującej przemoc nad osobą doznającą przemocy. Są to osoby, które chcą mieć władzę nad słabszymi. Przemoc seksualna pojawia się wtedy, gdy osoba stosująca przemoc ingeruje w ciało drugiej osoby bez jej zgody. Wymuszenie stosunku jest przestępstwem.⁷ Kolejnym problemem jest zaniedbywanie dzieci przez rodziców. Zaniedbywanie jest to „niezaspokajanie potrzeb dziecka niezbędnych dla jego prawidłowego rozwoju – potrzeb związanych z odżywianiem, ubiorem, schronieniem, higieną, opieką medyczną, kształceniem, jak też z psychiczną sferą dziecka”⁸.

2.2. Formy wspierania rodziny oraz zasoby systemu pieczy zastępczej

Asystent rodziny to osoba, która prowadzi pracę z rodziną w miejscu jej zamieszkania lub w miejscu wskazanym przez rodzinę. Jeden asystent otacza opieką w tym samym czasie nie więcej niż 15 rodzin, a jego praca nie może być łączona z wykonywaniem obowiązków pracownika socjalnego na terenie gminy, w której ta praca jest prowadzona.

Zakres zadań asystenta rodziny obejmuje cztery obszary:

- ❖ bezpośrednią pracę z rodzicami,
- ❖ bezpośrednią pracę z dziećmi,
- ❖ działania pośrednie realizowane na rzecz dziecka i rodziny,
- ❖ organizację własnego warsztatu pracy^{9 10}.

⁵ B. Krześcińska – Żach „Pedagogika rodziny przewodnik do ćwiczeń, Wyd. Trans Humana, Białystok 2007, s. 54.

⁶ K. Dymek – Balcerek (red.), Patologie zachowań społecznych. Rzeczywistość przełomu XX i XXI, Wyd. Politechnika Radomska, Radom 2000, s. 103.

⁷ K. Dymek – Balcerek (red.), Patologie zachowań społecznych. Rzeczywistość przełomu XX i XXI, Wyd. Politechnika Radomska, Radom 2000, s. 147 – 152.

⁸ M. Szymańczak, Pojęcie „krzywdzenie dzieci”, [w:] Dziecko krzywdzone, E. Czyż, J. Szymańczak (red.), Warszawa 1995, s. 14.

⁹ Za: J. A. Malinowski, Role, funkcje i zdania asystenta rodzinnego, w: A. Żukiewicz (red.) Asystent rodzinny.

Zadania asystenta rodziny określa art. 15 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej:¹¹

1. opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym;
2. opracowanie we współpracy z członkami rodziny i koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej planu pracy z rodziną, który jest skoordynowany z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej;
3. udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego;
4. udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych;
5. udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów psychologicznych;
6. udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi;
7. wspieranie aktywności społecznej rodzin;
8. motywowanie członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych;
9. udzielanie pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej;
10. motywowanie do udziału w zajęciach grupowych dla rodziców, mających na celu kształtowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich i umiejętności psychospołecznych;
11. udzielanie wsparcia dzieciom, w szczególności poprzez udział w zajęciach psychoedukacyjnych;
12. podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin;
13. prowadzenie indywidualnych konsultacji wychowawczych dla rodziców i dzieci;
14. prowadzenie dokumentacji dotyczącej pracy z rodziną;
15. dokonywanie okresowej oceny sytuacji rodziny, nie rzadziej niż co pół roku;
16. monitorowanie funkcjonowania rodziny po zakończeniu pracy z rodziną;
17. sporządzanie, na wniosek sądu, opinii o rodzinie i jej członkach;

Nowy zawód i nowa usługa w systemie wspierania rodzin. Od opieki do wsparcia, Wyd. Impuls, Kraków 2011, s. 10.

¹¹ art. 15 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 177)

18. współpraca z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, właściwymi organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny;

19. współpraca z zespołem interdyscyplinarnym i grupą diagnostyczno-pomocową lub innymi podmiotami, których pomoc przy wykonywaniu zadań uzna za niezbędną.

Rodzina zastępcza jest to rodzinna forma pieczy zastępczej zapewniająca dziecku opiekę oraz wychowanie w warunkach, które są maksymalnie zbliżone do warunków rodzinnych.

Może być ona:

- ❖ **spokrewniona** - jest tworzona przez małżonków lub osoby, które są wstępnymi lub rodzeństwem dziecka (pradziadkowie, dziadkowie, siostra, brat);
- ❖ **niezawodowa** - rodzina tworzona jest przez małżonków lub osoby niebędące wstępnymi lub rodzeństwem dziecka (krewni i powinowaci, niespokrewnieni);
- ❖ **zawodowa** - rodzina tworzona jest przez małżonków lub osoby niebędące wstępnymi lub rodzeństwem dziecka. Otrzymuje wynagrodzenie za sprawowaną opiekę.
- ❖ **zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego** - jest to forma rodzinnej pieczy zastępczej o charakterze interwencyjnym. Jednocześnie może w rodzinie przebywać maksymalnie 6 dzieci. Czas przebywania wynosi 4 miesiące, jednakże w szczególnych przypadkach czas może zostać wydłużony do 8 miesięcy;
- ❖ **zawodowa specjalistyczna** - jest to forma rodzinnej pieczy zastępczej, w której umieszczone są dzieci na podstawie ustawy o postępowaniu nieletnich, którzy wymagają szczególnej opieki ze względu na niepełnosprawność lub sytuację życiową (np. małeletnie matki z dziećmi).

Rodzinny dom dziecka jest to forma rodzinnej pieczy zastępczej, w której może przebywać jednocześnie nie więcej niż 8 dzieci. Jest tworzony przez małżonków bądź osoby, które nie pozostają w związku małżeńskim. Celem rodzinnego domu dziecka jest sprawowanie pieczy zastępczej.

Rodzina wspierająca jest rodziną, która pomaga rodzinie przeżywającej trudności w opiece i wychowaniu dziecka, a także przy prowadzeniu gospodarstwa domowego, kształtowaniu oraz wypełnianiu podstawowych ról społecznych. Rodzina wspierająca współpracuje z asystentem rodziny.

Rodzina pomocowa jest rodziną przejmująca opiekę nad dzieckiem, które jest umieszczone w pieczy zastępczej w przypadku: czasowego niesprawowania opieki nad nim przez rodzinę zastępczą bądź prowadzącego rodzinny dom dziecka.

Organizator rodzinnej pieczy zastępczej – jednostka organizacyjna lub wyznaczony podmiot realizujący szereg działań i zadań z zakresu rodzinnej pieczy zastępczej.

Pieczka zastępcza jest to czasowa (czasem długoterminowa) opieka oferowana dzieciom i młodzieży pozbawionym właściwej opieki rodzicielskiej. Objęcie dzieci pieczą zastępczą następuje na podstawie postanowienia sądu opiekuńczego. Sytuacje, które wymagają natychmiastowego działania w celu zabezpieczenia dziecka, decyzję o umieszczeniu dziecka mogą podjąć inne uprawnione służby bądź sami rodzice, jednakże zawsze ostateczną decyzję podejmuje sąd. Termin „pieczka zastępcza” oznacza, iż nawet będąc pozbawionym opieki rodzicielskiej, dziecko nadal powinno mieć dom, który może być domem zastępczym, instytucjonalnym bądź rodzinnym i ma na celu zapewnienie dziecku stabilizacji, bezpieczeństwa i wsparcia. W Polsce standardy pieczy zastępczej określa ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej i wydane na jej podstawie akty wykonawcze. Jak pisze A. Kwak, M. Rymsza „nowe podejście do opieki zastępczej nad dzieckiem zakłada prymat rodziny nad opieką zastępczą, prawo dziecka do wychowywania się w rodzinie naturalnej i obowiązek udzielania przez pomoc społeczną wsparcia dla rodziny w wypełnianiu zadań w stosunku do dziecka. Przyjmuje się zasadę tymczasowości opieki zastępczej, przy czym „tymczasowość” odnosi się do charakteru pobytu dziecka poza rodziną – do momentu powrotu do rodziny naturalnej. Chodzi tym samym o reintegrację dziecka za rodziną, o zapobieżenie jego częstemu przechodzeniu z jednej placówki do drugiej. (...) Jednym z bardzo ważnych szczegółowych rozwiązań jest wymóg współpracy realizatorów różnych form opieki zastępczej z rodziną biologiczną wychowanka”¹².

Placówka opiekuńczo-wychowawcza jest instytucjonalną formą pieczy zastępczej zapewniająca całodobową opiekę oraz wychowanie dzieciom częściowo lub całkowicie pozbawionym opieki rodzicielskiej. Wyróżnia się placówki: socjalizacyjne, interwencyjne, specjalistyczno-terapeutyczne.

Placówka opiekuńczo-wychowawcza typu rodzinnego jest to instytucjonalna forma pieczy zastępczej, która zapewnia całodobową opiekę i wychowanie. Może w niej przebywać łącznie nie więcej niż 8 dzieci oraz osób, które osiągnęły pełnoletność, przebywając w pieczy zastępczej.

Placówka wsparcia dziennego jest to placówka, której ma na celu wzmocnienie funkcji opiekuńczych rodziny. Może być prowadzona w formie:

---

¹² Anna Kwak, Marek Rymsza, System opieki zastępczej w Polsce – ocena funkcjonowania na przykładzie procesu usamodzielniania wychowanków, Analizy i opinie, Nr 68 (12/2006) Instytut Spraw Publicznych, s. 3.

- ❖ **opiekuńczej** – zapewnia ona dziecku opiekę i wychowanie; pomoc w nauce; zorganizowanie czasu wolnego; zabawę, czy także zajęcia sportowe;
- ❖ **specjalistycznej** – organizuje dziecku zajęcia kompensacyjne, socjoterapeutyczne, korekcyjne, terapeutyczne, logopedyczne;
- ❖ **pracy podwórkowej** – realizując działania animacyjne oraz socjoterapeutyczne¹³.

Rozdział III

Analiza społeczna Gminy Nowogród Bobrzański

Zadania Gminy Nowogród Bobrzański z zakresu pomocy społecznej realizuje Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowogrodzie Bobrzańskim.

Na podstawie danych Ośrodka dokonano analizy rodzin objętych pomocą społeczną w latach: 2021 – 2023, co przedstawiają poniższe tabele.

W latach 2021–2023 najczęstszym powodem przyznawania pomocy społecznej było ubóstwo, które dotknęło od 162 do 144 rodzin rocznie, co pokazuje, że jest to stały problem w gminie, jednakże malejący. Długotrwała lub ciężka choroba również stanowiła istotny powód przyznania pomocy, przy czym liczba potrzebujących rodzin w tej kategorii również zmalała ze 128 w 2021 roku do 115 w 2023 roku. Niepełnosprawność na przełomie analizowanych lat również malała ze 120 do 99. Bezrobocie było również istotną przyczyną, chociaż ich liczba utrzymywała się na różnym poziomie, wynosząc 108 w 2021 roku, 99 w 2022 roku a 102 w 2023 roku. Potrzeba ochrony macierzyństwa dotyczyła od 7 do 11 rodzin rocznie, co również wskazuje na stałe zapotrzebowanie na wsparcie w tym zakresie. Liczba rodzin potrzebujących pomocy ze względu na bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych wynosiła od 13 do 18 rodzin rocznie. Z kolei wsparcie związane z alkoholizmem wzrosło z 11 rodzin w 2021 roku do 17 w 2022 roku, a następnie wzrosła do 20 w 2023 roku.

Powody przyznawania pomocy – rodziny	2021	2022	2023
Ubóstwo	162	154	144
Długotrwała lub ciężka choroba	128	118	115

¹³ Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 177)

Niepelnosprawność	120	103	99
Bezrobocie	108	99	102
Potrzeba ochrony macierzyństwa	9	7	11
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	18	13	13
Alkoholizm	11	17	20

Źródło: Sprawozdanie MRPiPS

W 2023 r. Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej objął pomocą 711 rodzin, osób z terenu gminy, rok wcześniej było to 842 rodziny, a w 2021 roku było to 596 rodzin. Jeśli chodzi o rodziny, z którymi przeprowadzono wywiad środowiskowy w 2021 r. było to 393 rodzin, w 2022 r. – 418 rodzin oraz w 2023 r. – 459 rodzin.

Typy rodzin objętych pomocą społeczną	2021	2022	2023
Rodziny, którym przyznano świadczenie	229	207	204
Rodziny, z którymi przeprowadzono wywiad środowiskowy	393	418	459
Rodziny z dziećmi ogółem	75	53	62
O liczbie dzieci:	23	13	15
1	36	24	25
2	11	12	19
3	4	4	3
4	1	0	0
5	0	0	0
6	0	0	0
7 i więcej	33	22	23
Rodziny niepełne ogółem	12	10	6
O liczbie dzieci:	16	10	9
1	3	2	8
2	2	0	0
3	229	207	204
4 i więcej	393	418	459

Źródło: Sprawozdanie MRPiPS

W latach 2021–2023 liczba zawartych kontraktów socjalnych w 2021 roku wynosiła 15, następnie wzrosła do 23 w 2022 roku, potem ponownie spadła do 15 w 2023 roku. Liczba rodzin objęta pomocą asystenta rodziny w 2021 roku wynosiła 16 rodzin, natomiast w latach 2022-2023 po 11 rodzin.

Zauważalny jest wzrost poradnictwa specjalistycznego z 27 rodzin w 2021 roku do 37 w 2022 roku, w 2023 roku ta liczba delikatnie spadła do 34 rodzin.

Praca socjalna była intensywnie realizowana, choć liczba osób objętych tą formą wsparcia zmniejszyła się z 305 w 2021 roku do 246 w 2022 roku, następnie wzrosła do 275 w 2023 roku.

Korzystający z pomocy i wsparcia	2021	2022	2023
Kontrakt socjalny (liczba zawartych)	15	23	15
Liczba rodzin objęta pomocą asystenta rodziny	16	11	11
Poradnictwo specjalistyczne	27	37	34
Praca socjalna	305	246	275
Interwencja kryzysowa	21	15	25

Źródło: Sprawozdanie MRPiPS

W latach 2021–2023 nie było rodzin zobowiązanych przez Sąd do pracy z asystentem rodziny. W 2021 roku asystent rodziny zakończył pracę z 4 rodzinami, w 2022 roku tylko z jedną rodziną. W 2023 roku nie było żadnego zakończenia pracy asystenta z rodziną.

Rodziny korzystające z usług asystenta rodziny	2021	2022	2023
Liczba rodzin, które korzystały z usług asystenta	16	11	11
Liczba rodzin zobowiązanych przez Sąd do pracy z asystentem rodziny	0	0	0
Liczba rodzin wskazanych przez pracownika socjalnego do pracy z asystentem rodziny	16	11	11
Liczba rodzin z którymi asystent zakończył pracę:	4	1	0
osiągnięcie celów	2	1	0
Zaprzestanie pracy przez rodzinę	1	0	0
brak efektów	1	0	0
inne np. przeprowadzka	0	0	0

Źródło: Sprawozdanie MRPiPS

W latach 2021–2023 liczba porad udzielana przez specjalistów M-GOPS podlegała zmianom. Praca socjalna osiągnęła najwyższy poziom w 2021 r. (305), następnie spadła w 2022 r. do 246, by ponownie w 2023 r. do 275. Liczba porad psychologicznych była dostępna w 2020 roku – 39, w 2021 r. – 27, w 2022 r. ta liczba wzrosła do 37, a w 2023 r. spadła do 34.

Liczba porad w latach 2021-2023 udzielonych przez specjalistów M-GOPS w Nowogrodzie Bobrzańskim

ROK	Liczba porad socjalnych (pomoc udzielana w postaci pracy socjalnej ogółem)	Liczba porad psychologicznych	Razem
2020	263	39	302
2021	305	27	332
2022	246	37	283
2023	275	34	309

Rozdział IV

Analiza SWOT

Analiza SWOT jest to nazwa będąca akronimem angielskich słów strengths (mocne strony), weaknesses (słabe strony), opportunities (szanse) i threats (zagrożenia).

Analiza SWOT w kontekście gminnego Programu Wspierania Rodziny pozwala na wykorzystanie mocnych stron i szans, a jednocześnie minimalizuje wpływ słabych stron i zagrożeń. Dzięki temu Gmina Nowogród Bobrzański może skutecznie realizować programy wspierania rodziny, dostosowując działania do rzeczywistych potrzeb mieszkańców.

Mocne strony (Strengths):

- ❖ **Stabilność systemu wsparcia:** pomoc społeczna obejmuje szeroki zakres problemów, takich jak ubóstwo, choroby, niepełnosprawność, bezrobocie i alkoholizm, co pokazuje kompleksowe podejście do wsparcia.
- ❖ **Specjalistyczne poradnictwo:** wzrost poradnictwa specjalistycznego w 2022 roku do 37 rodzin wskazuje na skuteczność działań w tej dziedzinie.
- ❖ **Intensywność pracy socjalnej:** praca socjalna osiągnęła wysoki poziom w latach 2021–2023, co podkreśla zaangażowanie Ośrodka w pomoc rodzinom.

- ❖ Stopniowy spadek liczby rodzin objętych pomocą społeczną: wskaźnik ten zmniejszył się z 842 rodzin w 2022 roku do 711 w 2023 roku, co może świadczyć o poprawie sytuacji materialnej niektórych rodzin.

Słabe strony (Weaknesses)

- ❖ Wzrost problemów związanych z alkoholizmem: liczba rodzin potrzebujących wsparcia z tego powodu wzrosła z 11 w 2021 roku do 20 w 2023 roku, co wskazuje na narastający problem społeczny.
- ❖ Spadek liczby zawieranych kontraktów socjalnych: po wzroście w 2022 roku (23 kontrakty) ich liczba spadła ponownie do 15 w 2023 roku.
- ❖ Niewielka liczba rodzin objętych pomocą asystenta rodziny: tylko 11 rodzin rocznie w 2022–2023, co może świadczyć o ograniczonych zasobach kadrowych lub barierach w dostępie do tej formy wsparcia.
- ❖ Malejąca liczba osób objętych pracą socjalną w 2022 roku: spadek z 305 w 2021 roku do 246 w 2022 roku może wskazywać na niedobory w zasobach ludzkich lub obciążenie pracowników pracą administracyjną.
- ❖ Brak porad prawnych: W latach 2021–2023 nie udzielano porad prawnych, co może wskazywać na lukę w ofercie wsparcia.

Szanse (Opportunities)

- ❖ Zmniejszenie liczby rodzin dotkniętych ubóstwem: trend spadkowy liczby rodzin żyjących w ubóstwie (z 162 w 2021 roku do 144 w 2023 roku) stwarza możliwość dalszego wzmacniania działań w tej dziedzinie.
- ❖ Rozwój specjalistycznego wsparcia: zwiększenie liczby poradnictwa psychologicznego i specjalistycznego może poprawić jakość wsparcia i skuteczność interwencji.
- ❖ Wzrost liczby wywiadów środowiskowych: Liczba wywiadów środowiskowych wzrosła z 393 w 2021 roku do 459 w 2023 roku, co daje szansę na lepsze diagnozowanie problemów rodzin.
- ❖ Poprawa dostępności usług asystenta rodziny: rozszerzenie tej formy wsparcia może przynieść lepsze rezultaty w rozwiązywaniu problemów wychowawczych i opiekuńczych.
- ❖ Wsparcie instytucjonalne i finansowe: możliwość pozyskania dodatkowych środków z funduszy rządowych lub unijnych na rozwój programów wspierających rodzinę.

- ❖ Rozszerzanie działań edukacyjnych – wdrażanie programów edukacyjnych dotyczących odpowiedzialnego rodzicielstwa i wsparcia dla rodzin może skutecznie zmniejszyć liczbę przypadków wymagających interwencji socjalnych.
- ❖ Wzmacnianie współpracy między instytucjami – ścisła współpraca M-GOPS z władzami gminy oraz innymi podmiotami, takimi jak szkoły czy placówki medyczne, pozwoli na skuteczniejsze rozpoznawanie potrzeb i udzielanie wsparcia rodzinom w kryzysie.
- ❖ Promowanie lokalnych działań profilaktycznych – wspieranie inicjatyw społecznych dotyczących zapobiegania uzależnieniom i przemocy może przyczynić się do poprawy bezpieczeństwa i stabilności rodzin w dłuższej perspektywie.
- ❖ Podnoszenie kompetencji pracowników M-GOPS – regularne szkolenia oraz rozwój zawodowy pracowników Ośrodka zwiększą ich umiejętność radzenia sobie z trudnymi problemami społecznymi, co przełoży się na bardziej efektywną i profesjonalną pomoc rodzinom.
- ❖ Dedykowane wsparcie asystenta rodziny – skierowanie asystentów rodziny do pracy z rodzinami borykającymi się z trudnościami opiekuńczo-wychowawczymi zapewni im indywidualne wsparcie w budowaniu lepszych relacji oraz stabilnego środowiska dla dzieci.
- ❖ Pozyskiwanie funduszy z programów rządowych – ubieganie się o środki finansowe na realizację projektów wspierających rodziny pozwoli gminie rozwijać szeroko zakrojone działania pomocowe i profilaktyczne.
- ❖ Prowadzenie programów profilaktycznych w szkołach – realizacja inicjatyw edukacyjnych w placówkach oświatowych pomoże kształtować w młodym pokoleniu postawy odpowiedzialności, zdrowych relacji oraz umiejętności radzenia sobie z wyzwaniami życiowymi.

Zagrożenia (Threats)

- ❖ Rosnący problem alkoholizmu: wzrost liczby rodzin potrzebujących wsparcia w tym zakresie może pogłębiać trudności społeczne w gminie.
- ❖ Niewystarczające zasoby kadrowe: ograniczona liczba asystentów rodziny może wpłynąć na jakość i skuteczność realizowanych działań.
- ❖ Starzenie się społeczeństwa i wzrost zapotrzebowania na pomoc związaną z chorobami i niepełnosprawnością: problemy te mogą wymagać zwiększenia nakładów finansowych i rozbudowy systemu wsparcia.

- ❖ Brak dostępu do porad prawnych: może to ograniczać zdolność rodzin do radzenia sobie z problemami prawnymi i administracyjnymi, co prowadzi do ich marginalizacji.
- ❖ Negatywne wzorce zachowań w rodzinach – konflikty, przemoc, brak szacunku w relacjach rodzinnych tworzą trudne środowiska do pracy dla specjalistów. Wprowadzanie pozytywnych wzorców wymaga długoterminowych działań, które mogą być wyczerpujące dla pracowników. Negatywne wzorce są trudne do przełamania, co wydłuża proces wsparcia.
- ❖ Rozpad związków, obejmujący rozwody, separacje oraz wyjazdy za granicę, prowadzi do destabilizacji rodzin, co zwiększa zapotrzebowanie na wsparcie psychologiczne, społeczne i pomoc w adaptacji do nowych warunków.
- ❖ Wypalenie zawodowe pracowników zajmujących się wsparciem rodzin.
- ❖ Problemy uzależnień w rodzinach – alkohol, środki odurzające, internet oraz inne uzależnienia wśród członków rodzin stają się poważnym wyzwaniem – problemy uzależnień wymagają wieloaspektowego wsparcia, które dodatkowo obciąża pracowników zajmujących się pomocą rodzinom. Skomplikowane sytuacje generują wysoki poziom stresu zawodowego i wypalenia.
- ❖ Starzenie się społeczeństwa – zmniejszająca się liczba młodszych członków rodziny oraz coraz większe potrzeby opieki nad seniorami. Coraz więcej seniorów wymaga wsparcia, co oznacza większą liczbę wizyt domowych, porad, interwencji oraz organizacji wsparcia opiekuńczego - oznacza to ogromne obciążenie dla pracowników socjalnych.
- ❖ Osłabienie więzi rodzinnych i tradycji – zmiany społeczne prowadzą do osłabienia relacji międzypokoleniowych oraz utraty rodzinnych tradycji. Utrata więzi rodzinnych wymusza na pracownikach pomocowych większe zaangażowanie w działania naprawcze. Brak silnych więzi w rodzinach zwiększa ryzyko występowania problemów wychowawczych i kryzysów.

Podsumowanie Analizy SWOT wskazuje na konieczność wzmocnienia działań w zakresie zapobiegania problemom alkoholowym, poprawy dostępności pomocy prawnej oraz zwiększenia liczby rodzin objętych pomocą asystenta rodziny. Jednocześnie pozytywne trendy, takie jak spadek liczby rodzin dotkniętych ubóstwem oraz rozwój specjalistycznego poradnictwa, powinny zostać wykorzystane jako fundament dalszego rozwoju programów wspierających rodzinę w gminie.

Rozdział V

Adresaci Programu

Adresatami niniejszego Programu są:

- ❖ rodziny wychowujące dzieci, w tym w szczególności rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych,
- ❖ rodziny o trudnej sytuacji materialno-bytowej,
- ❖ rodziny zagrożone ubóstwem,
- ❖ rodziny dotknięte przemocą,
- ❖ rodziny dotknięte problemem uzależnienia,
- ❖ rodziny, którym została ograniczona lub odebrana władza rodzicielska poprzez umieszczenie dzieci w pieczy zastępczej.

Rozdział VI

Realizatorzy Programu

Koordinatorem Programu Wspierania Rodziny jest Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowogrodzie Bobrzańskim przy współpracy z instytucjami i organizacjami realizującymi zadania mieszczące się w zakresie wspierania rodziny:

- ❖ Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej,
- ❖ Urząd Miejski,
- ❖ Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- ❖ Punkt Pomocy Rodzinie,
- ❖ Posterunek Policji,
- ❖ Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej,
- ❖ placówki oświatowe,
- ❖ ośrodki zdrowia,
- ❖ Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji w Nowogrodzie Bobrzańskim,
- ❖ Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna w Nowogrodzie Bobrzańskim,
- ❖ Terenowy Komitet Ochrony Praw Dziecka - Koło w Nowogrodzie Bobrzańskim,
- ❖ instytucje kościelne,
- ❖ organizacje pozarządowe, kościoły oraz inne podmioty, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (NGO).

Rozdział VII

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Nowogród Bobrzański na lata 2025 – 2027

Program Wspierania Rodziny w Gminie Nowogród Bobrzański na lata 2025 – 2027 wyznacza zadania do realizacji, które przyczynią się do zmniejszenia skali problemów społecznych w Gminie Nowogród Bobrzański w obszarze wspierania rodziny.

Celem głównym Programu Wspierania Rodziny na lata 2025-2027 w Gminie Nowogród Bobrzański jest zapewnienie wsparcia rodzinom w przezwyciężaniu trudności opiekuńczo-wychowawczych i materialno-bytowych, aby wzmocnić ich funkcjonowanie w środowisku lokalnym oraz przeciwdziałać problemom społecznym.

Osiągnięciu celu głównego ma służyć realizacja przedstawionych poniżej celów szczegółowych. Będzie to możliwe przy zaangażowaniu wszystkich instytucji działających na terenie Gminy, podmiotów społecznych i gospodarczych oraz przedstawicieli społeczności lokalnej.

Cel operacyjny nr 1

Podniesienie jakości systemu wsparcia socjalnego oraz zwiększenie dostępu do specjalistycznego poradnictwa rodzinnego.

Lp.	Działania	Realizatorzy	Wskaźniki
1.1.	Kontynuacja i rozwój pomocy materialnej dla rodzin w trudnej sytuacji życiowej, z większym uwzględnieniem indywidualnych potrzeb użytkowników.	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.	Liczba rodzin: - objętych pomocą społeczną, - korzystających z zasiłków rodzinnych, funduszu alimentacyjnego.
1.2.	Zapewnienie dzieciom i młodzieży pomocy w postaci posiłków oraz realizowanie programu „Posiłek w szkole i w domu”, w tym także promowanie zdrowych nawyków żywieniowych.	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, placówki oświatowe.	Liczba dzieci i młodzieży objętych programem.
1.3.	Zapewnienie poradnictwa rodzinnego: psychologicznego, prawnego, pedagogicznego w zakresie uzależnień, terapii indywidualnej, terapii grupowej, terapii rodzinnej dla rodzin przeżywających trudności opiekuńczo- wychowawcze.	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Punkt Pomocy Rodzinie, placówki oświatowe, Terenowy Komitet Ochrony Praw Dziecka - Koło w Nowogrodzie	Liczba osób korzystających z poradnictwa, liczba udzielonych porad, liczba podmiotów udzielających wsparcia.

		Bobrzańskim.	
1.4.	Świadczenie poradnictwa oraz realizacja pracy socjalnej przez pracowników Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej.	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.	Liczba rodzin objętych pracą socjalną.
1.5.	Współorganizowanie wypoczynku zimowego i letniego z elementami rozwijania społecznego oraz profilaktyki uzależnień dla dzieci i młodzieży.	Placówki oświatowe, Kuratorium Oświaty, Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji, organizacje pozarządowe.	Liczba osób korzystających z wypoczynku zimowego i letniego.
1.6.	Udzielanie wsparcia w ramach ustawy „Za Życiem”.	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.	Liczba rodzin objętych wsparciem.
1.7.	Intensyfikacja promocji programu dla rodzin wielodzietnych „Karta Dużej Rodziny” w środowisku oraz rozwijanie współpracy z przedsiębiorcami.	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Urząd Miejski.	Ilość złożonych wniosków, ilość wydanych Kart.
1.8.	Kontynuowanie działalności Punktu Pomocy Rodzinie, który oferuje wsparcie dla osób uzależnionych oraz osób znajdujących się w kryzysowych sytuacjach życiowych.	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.	Liczba osób, którym udzielono porad. Liczba udzielonych porad.

Cel operacyjny nr 2

Edukacja rodzin w zakresie właściwego wypełniania ról rodzicielskich oraz wspomaganie rozwoju dzieci i młodzieży.

Lp.	Działania	Realizatorzy	Wskaźniki
2.1.	Zapewnienie wsparcia rodzin w trudnej sytuacji życiowej przez asystentów rodziny.	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.	Liczba rodzin objętych pomocą asystenta rodziny.
2.2.	Wspieranie oraz inicjowanie działań w celu zapewnienia możliwości wyrównania szans edukacyjnych dla dzieci i młodzieży.	Placówki oświatowe, Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Urząd Miejski, Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji.	Liczba zrealizowanych działań, liczba dzieci i młodzieży objętych wsparciem.
2.3.	Promowanie idei rodzin wspierających i ich tworzenie, a także zapewnienie środków finansowych na funkcjonowanie	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.	Liczba rodzin objętych wsparciem, liczba funkcjonujących rodzin wspierających.

	rodzin wspierających.		
2.4.	Rozbudowa programów profilaktycznych podczas wypoczynku letniego i zimowego (alkohol, substancje psychoaktywne, przemoc a także rozszerzenie o równie istotne zagadnienia, np. zdrowie psychiczne, cyberprzemoc) dla dzieci i młodzieży.	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, placówki oświatowe, Miejsko- Gminny Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji, organizacje pozarządowe.	Liczba dzieci korzystających z wypoczynku z programem profilaktycznym.
2.5.	Rozszerzanie oferty zajęć pozalekcyjnych oraz pozaszkolnych skierowanych do dzieci i młodzieży, mających na celu rozwijanie ich pasji, umiejętności oraz zainteresowań w różnych obszarach.	Placówki oświatowe, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Urząd Miejski, organizacje pozarządowe, Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji, organizacje pozarządowe	Liczba dzieci korzystających z zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych, liczba dostępnych zajęć.
2.6.	Zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży poprzez utworzenie różnorodnych form wsparcia dziennego, takich jak placówki wsparcia dziennego, świetlice wiejskie oraz szkolne.	Placówki oświatowe, Urząd Miejski, NGO, Miejsko- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji.	Liczba funkcjonujących placówek wsparcia dziennego.
2.7.	Organizacja nowych form wydarzeń/impresz promujących zdrowy tryb życia, takich jak rodzinne rajdy rowerowe i festiwale zdrowia oraz integrujących rodziny.	Placówki oświatowe, Urząd Miejski, organizacje pozarządowe, Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji	Liczba zorganizowanych wydarzeń, liczba uczestników wydarzeń/impresz.
2.8.	Współorganizowanie dla rodzin cyklicznych warsztatów, mających na celu: <ul style="list-style-type: none"> ❖ wzmocnienie kompetencji wychowawczych, ❖ wspieranie rodziców w efektywnym pełnieniu ról rodzicielskich. 	Placówki oświatowe, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, organizacje	Liczba uczestników warsztatów, liczba zorganizowanych warsztatów.

	<p>Warsztaty te mogą obejmować różnorodne tematy, takie jak:</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ budowanie pozytywnych relacji z dziećmi, ❖ rozwiązywanie problemów wychowawczych, ❖ skuteczne komunikowanie się z dziećmi w różnym wieku, ❖ radzenie sobie z trudnymi emocjami. 	<p>pozarządowe, Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji, Terenowy Komitet Ochrony Praw Dziecka.</p>	
2.9.	<p>Realizacja w szkołach programów profilaktycznych, które zostały rekomendowane przez Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom (KCPU), Ośrodek Rozwoju Edukacji (ORE) oraz Instytut Pedagogiki i Nauki (IPiN), koncentrujących się na tematyce uzależnień od substancji psychoaktywnych oraz przeciwdziałania przemocy domowej. Programy te obejmują kompleksowe działania edukacyjne, które mają na celu:</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ podniesienie świadomości uczniów na temat zagrożeń związanych z uzależnieniami i przemocą, ❖ rozwijanie umiejętności radzenia sobie w trudnych sytuacjach, ❖ udzielanie wsparcia w przypadku wystąpienia problemów w ich życiu osobistym. <p>Dodatkowo, programy te mogą obejmować warsztaty, spotkania z ekspertami, a także działania integrujące społeczność szkolną w celu stworzenia bezpiecznego i wspierającego środowiska.</p>	<p>Placówki oświatowe, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Zespół Interdyscyplinarny, Posterunek Policji.</p>	<p>Liczba uczestników rekomendowanych programów profilaktycznych.</p>
2.10.	<p>Zapewnienie wsparcia poprzez udzielanie stypendiów, zasiłków szkolnych.</p>	<p>Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej</p>	<p>Liczba przyznanych stypendiów i zasiłków szkolnych.</p>

2.11.	Rozwijanie umiejętności psychospołecznych dzieci i młodzieży poprzez warsztaty/programy tematyczne, np. o zarządzaniu emocjami i radzeniu sobie z konfliktem.	Placówki oświatowe, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, organizacje pozarządowe, Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji, Terenowy Komitet Ochrony Praw Dziecka.	Liczba przeprowadzonych warsztatów/programów, liczba uczestników.
2.12.	Wsparcie rozwoju dzieci i młodzieży poprzez oferowanie poradnictwa psychologicznego oraz pedagogicznego, które pomaga w radzeniu sobie z trudnościami emocjonalnymi, społecznymi oraz edukacyjnymi.	Placówki oświatowe, Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Terenowy Komitet Ochrony Praw Dziecka.	Liczba dzieci korzystających z porad psychologicznych i pedagogicznych w szkołach.

Cel operacyjny nr 3 Podnoszenie jakości i efektywności usług świadczonych na rzecz wspierania rodziny.

Lp.	Działania	Realizatorzy	Wskaźniki
3.1.	Organizowanie szkoleń i warsztatów mających na celu rozwijanie umiejętności zawodowych pracowników instytucji, które zajmują się wspieraniem rodzin, w tym poprawę ich kompetencji w zakresie udzielania pomocy rodzinom, pracy socjalnej oraz skutecznego rozwiązywania problemów.	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, placówki oświatowe.	Liczba zorganizowanych szkoleń/warsztatów, liczba osób biorących udział w szkoleniach/ warsztatach.
3.2.	Organizowanie regularnych sesji superwizyjnych oraz zapewnianie kompleksowego wsparcia dla asystentów rodziny i pracowników socjalnych, mających na celu ich profesjonalny rozwój i poprawę efektywności pracy.	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.	Liczba zorganizowanych superwizji, liczba osób biorących udział w superwizjach.

3.3.	Rozpowszechnianie informacji o instytucjach oferujących wsparcie dla rodzin oraz informowanie o dostępnych możliwościach i szansach na poprawę sytuacji życiowej.	Placówki oświatowe, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Urząd Miejski, Zespół Interdyscyplinarny.	Liczba rozpowszechnionych informacji.
3.4.	Promowanie idei wolontariatu oraz zachęcanie do angażowania się w różnorodne formy aktywności społecznej, które umożliwiają wsparcie lokalnych społeczności i pomagają w rozwiązywaniu problemów społecznych.	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Urząd Miejski, placówki oświatowe, Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji.	Liczba wolontariuszy.
3.5.	Zorganizowanie grupy wsparcia dla rodziców, której celem będzie wymiana doświadczeń, udzielanie wsparcia emocjonalnego oraz dzielenie się praktycznymi poradami dotyczącymi wychowania dzieci.	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, placówki oświatowe, NGO.	Liczba rodziców uczestniczących w grupie wsparcia. Liczba spotkań grupy.

Cel operacyjny nr 4

Zapewnienie pobytu w pieczy zastępczej oraz objęcie opieką dziecka poza rodziną biologiczną

Lp.	Działania	Realizatorzy	Wskaźniki
4.1.	Monitorowanie i ocena warunków opiekuńczo-wychowawczych dziecka przebywającego w pieczy zastępczej.	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.	Liczba dokonanych okresowych ocen sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej.
4.2.	Podjęcie współpracy z instytucjami oraz organizacjami działającymi na rzecz reintegracji dziecka z rodziną biologiczną, w celu zapewnienia odpowiedniego wsparcia i przygotowania zarówno dziecka, jak i rodziny, do powrotu do wspólnego życia.	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.	Liczba dzieci powracających do rodzin biologicznych, liczba spotkań zespołów ds. oceny sytuacji dziecka.
4.3.	Organizowanie wsparcia merytorycznego oraz	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy	Liczba świadczeń, wysokość poniesionych nakładów

	współfinansowanie pobytu dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej, w celu zapewnienia im kompleksowej opieki i wszechstronnego rozwoju.	Społecznej.	finansowych.
4.4.	Współfinansowanie pobytu dzieci umieszczonych w instytucjonalnej pieczy zastępczej, mające na celu zapewnienie im odpowiednich warunków życia, edukacji i opieki.	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.	Wysokość poniesionych nakładów finansowych, liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.
4.5.	Prowadzenie działań wspierających rodzinę biologiczną w celu umożliwienia powrotu dziecka z pieczy zastępczej do rodziny.	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.	Liczba rodzin, z których dzieci umieszczone zostały w pieczy zastępczej, objętych wsparciem asystenta rodziny.
4.6.	Organizowanie działań oraz wydarzeń mających na celu promocję rodzicielstwa zastępczego i zwiększanie świadomości na temat tej formy opieki nad dziećmi.	Urząd Miejski, Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, NGO.	Liczba zorganizowanych działań/wydarzeń. Liczba odbiorców działań/uczestników wydarzeń.

Rozdział VIII

Zakładane rezultaty

W wyniku przeprowadzonych działań przewidywane jest osiągnięcie następujących efektów:

1. Zmniejszenie liczby rodzin dotkniętych ubóstwem poprzez wsparcie finansowe, rzeczowe i doradcze.
2. Zwiększenie liczby rodzin korzystających z usług asystenta rodziny i innych form specjalistycznej pomocy.
3. Rozwój kompetencji rodziców/opiekunów w zakresie opieki i wychowania dzieci poprzez szkolenia i warsztaty.
4. Zmniejszenie liczby dzieci umieszczanych w pieczy zastępczej dzięki efektywnym działaniom prewencyjnym i wspierającym.
5. Zwiększenie dostępu do usług poradnictwa specjalistycznego w obszarach psychologicznym, pedagogicznym i prawnym.

6. Poprawa współpracy interdyscyplinarnej pomiędzy instytucjami zaangażowanymi w realizację programu.
7. Zmniejszenie liczby przypadków uzależnień w rodzinach dzięki realizacji działań profilaktycznych i edukacyjnych.
8. Zwiększenie poziomu świadomości społecznej na temat odpowiedzialnego rodzicielstwa i problemów społecznych.

Rozdział IX

Realizacja, monitoring i ewaluacja Programu Wspierania Rodziny w Gminie Nowogród Bobrzański na lata 2025 – 2027

Realizowane działania będą prowadzone we współpracy ze wszystkimi podmiotami realizującymi działania na rzecz rodzin z terenu Gminy Nowogród Bobrzański zgodnie z bieżącymi potrzebami.

Finansowanie Programu Wspierania Rodziny na lata 2025-2027 w Gminie Nowogród Bobrzański odbywać się będzie w ramach środków:

- ❖ budżetu gminy,
- ❖ budżetu Państwa w ramach dotacji dofinansowania zadań własnych gminy,
- ❖ innych funduszy, programów i źródeł.

Monitoring Programu umożliwi analizę realizacji podejmowanych działań, a także pozwoli na ocenę ich skuteczności i efektywności.

Sprawozdanie z realizacji Programu będzie przedkładane przez Kierownika Miejsko - Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowogrodzie Bobrzańskim, do 31 marca każdego roku Radzie Miejskiej w Nowogrodzie Bobrzańskim.

Celem ewaluacji jest ocena stopnia realizacji założonych celów i osiągnięcia zamierzonych rezultatów. Wyniki analizy okresowej mają na celu nie tylko dostarczenie informacji o skuteczności działań, ale także umożliwienie wprowadzenia zmian do dokumentów programowych. Zdobyte dane powinny zostać wykorzystane podczas opracowywania programu na kolejny okres.

Cele badawcze ewaluacji

Ewaluacja Programu Wspierania Rodziny powinna obejmować:

- ❖ Analizę procesu realizacji działań oraz osiągniętych efektów.
- ❖ Ocenę wdrażania i zarządzania programem, ze szczególnym uwzględnieniem współpracy między różnymi instytucjami.
- ❖ Przygotowanie rekomendacji na potrzeby przyszłych edycji programu.

Przyjęte kryteria ewaluacji

- ❖ Skuteczność – ocena realizacji założonych celów i efektów programu w stosunku do planu. Weryfikacji podlegać będzie wdrożenie działań oraz osiągnięcie założonych wskaźników.
- ❖ Efektywność – analiza sprawności realizacji i zarządzania programem, identyfikacja trudności oraz ocena komunikacji między podmiotami realizującymi działania.
- ❖ Użyteczność – ocena, na ile program odpowiada na potrzeby jego adresatów i realizatorów.
- ❖ Trafność – weryfikacja czy cele programu są adekwatne do zidentyfikowanych problemów i wyzwań społecznych.